

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Преплата се полаже у напред, и то најмање за пола године код свију полицијских власти и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге преплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Министра унутрашњих дела, поставити:

за начелника друге класе Министарства унутрашњих дела Обрада Б. Благојевића, инспектора треће класе истог Министарства, и

за секретара прве класе Министарства унутрашњих дела Стевана Ђ. Бобића, члана прве класе Управе града Београда.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 31. августа 1906. г. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Министра унутрашњих дела, поставити:

за начелника прве класе среза левачког, са платом коју је и до сада имао, Љубомира Ј. Рајића, начелника исте класе среза крагујевачког, — по потреби службе;

за начелника друге класе среза жичког, Марка Ђурашковића, начелника исте класе среза хомољског, — по молби;

за секретара друге класе начелства округа смедеревског, Љубомира Илића, секретара исте класе начелства округа пожаревачког, — по потреби службе;

за начелника треће класе среза крагујевачког, са платом коју је и до сада имао, Момчила Здравковића, начелника исте класе среза левачког, — по потреби службе;

за начелника треће класе среза хомољског, Светислава Јелчића, секретара исте класе начелства округа крагујевачког, — по потреби службе;

за секретара треће класе начелства округа крагујевачког, Илију Николајевића, начелника исте класе среза жичког, — по молби, и

за секретара треће класе начелства округа пожаревачког, Милана Пантелића,

секретара исте класе начелства округа смедеревског, по потреби службе.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 31. августа 1906. г. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Министра унутрашњих дела, поставити:

за писара прве класе начелства округа крагујевачког, са платом коју је и до сада имао Војислава Ристића, писара исте класе среза крагујевачког, — по потреби службе;

за полицијског писара прве класе среза крагујевачког Васу Араничког, полицијског писара исте класе у пензији;

за полицијског писара прве класе среза моравичког Николу Обрадовића, полицијског писара исте класе у пензији;

за полицијског писара друге класе среза јабланичког Љубомира Гардића, бившег среског писара исте класе;

за полицијског писара треће класе среза азбуковачког Душана Милосављевића, свршеног правника;

за полицијског писара треће класе начелства округа моравског Младена А. Живановића, свршеног правника;

за полицијског писара треће класе среза рачанског Милорада Митића, бившег практиканта среза грочанског;

за полицијског писара треће класе среза поречког Војислава Кузмановића, деловођу општине дубочке; и

за писара пете класе Министарства унутрашњих дела Владимира Н. Дамњановића, практиканта истог Министарства.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 31. августа 1906. г. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је да се:

Милутин Јовановић, полицијски писар прве класе среза рачанског, и

Сима Ђорђевић, полицијски писар прве класе среза поречког, на основу § 70. закона о чиновницима грађанског реда ставе у пензију, која им по годинама службе припада.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 31. августа 1906. г. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је, да се:

Драгољуб Јовичић, полицијски писар прве класе начелства округа моравског; Димитрије Тасић, полицијски писар треће класе среза јабланичког, и

Љубомир Маринковић, полицијски писар треће класе начелства округа крагујевачког, на основу §. 76. закона о чиновницима грађанског реда, — отпусте из државне службе.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 31. августа 1906. г. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Министра унутрашњих дела, а на основу члана 1. и 3. закона за мерење, опис и идентификовање криваца, поставити:

за секретара пете класе антропометријско-полицијског одсека Министарства унутрашњих дела у Пожаревцу Добривоја В. Бакића, писара прве класе Министарства унутрашњих дела.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 5. септембра 1906. г. у Београду.

На основу чл. 1. и 8. закона за мерење, опис и идентификовање криваца и чл. 22. б) Правила о Антропометријско-полицијском Одељењу, г. Министар унутрашњих дела, решењем својим ПБр. 18643 од 30 августа текуће год. установио је „Антропометријско Полицијски Одсек Министарства Унутрашњих Дела у Пожаревцу,“ који ће дејствовати као са-

ставни део Антропометријско-Полицијскога Одељења.

О овоме се извештавају све власти ради знања и управљања.

ПБр. 18643. — Из полицијског одељења Министарства унутрашњих дела, 2 септембра 1906. године у Београду.

На основу чл. 1. и 8. закона за мерење, опис и идентификовање криваца, а у смислу свога решења ПБр. 18.643. од 30. августа тек. год. Министар унутрашњих дела прописује ова

ПРАВИЛА

о

АНТРОПОМЕТРИЈСКО-ПОЛИЦИЈСКОМ ОДСЕКУ

У ПОЖАРЕВЦУ

Чл. 1. Антропометријско-Полицијски Одсек у Пожаревцу, као саставни део Антропометријско-Полицијског Одељења Министарства унутрашњих дела, потчињен је непосредно томе Одељењу.

Чл. 2. У погледу рада, у смислу чл. 4. закона, овај ће одсек имати засебно деловодство, и сва ће акта потписивати шеф одсека.

Чл. 3. Како књиге, тако и картони за уписивање мера, морају бити потпуно саобразни књигама и картонима, који су у употреби у Антропометријско-полицијском одељењу.

Чл. 4. Испуњени картони чуваће се у нарочитим кутијама, класификованим по мерама и именима, према систему Бертиловог.

Чл. 5. За свако мерено и фотографисано лице одсек је дужан изградити дупле картоне и по један примерак редовно слати Антропометријско-Полицијском Одељењу на употребу.

Чл. 6. Антропометр. полиц. одсек у Пожаревцу има свој печат с овим натписом: »Антропометријско Полицијски Одсек Министарства Унутрашњих Дела у Пожаревцу«.

Чл. 7. Особље новог одсека састоји се из једног указног чиновника, који је у исто време и шеф одсека, једног практиканта и једног фотографа.

Ово се особље по потреби може и повећати.

Чл. 8. Дужности шефа одсека ове су:

а.) Да се стара о тачном вршењу свију оних дужности, о којима је реч у чл. 4. закона за мерење, опис и идентификовање криваца.

б.) Да властима, по њиховом тражењу, доставља тачне податке о кривцима и мереним лицима.

в.) Да крајем сваке године подноси Антр. Полиц. Одељењу исцрпан извештај о целокупном раду у Одсеку.

Чл. 9. Службеници, коју буду на раду у одсеку, у погледу рада, надзора и дисциплине зависиће од шефа одсека у оном истом смислу у коме и особље у

осталим полицијским надлештвима зависи од својих непосредних старешина.

П.Бр. 18.819.

5. септембра 1906. год.

у Београду.

Министар
унутрашњих дела,

Стој. М. Протић с. р.

СТРУЧНИ ДЕО

ПРАВНИЧКЕ РЕФЛЕКСИЈЕ

(СВРШЕТАК)

Тако: Поротници у својој одлуци¹⁾ констатују ова факта:

а) Да су оптуженици украдене овце напустили на 50 мет. од сточнога обора, из кога су их украли.

б) Да је убиство пок. Илије учињено на растојању од 315 мет. од истог места, дакле, пошто су украдене овце већ давно биле напуштене.

в) Да је убиство пок. Плаје учињено зарад одбране живота од стране оптуж. Лазара.

Касациони Суд (односно одељење) не износиће да је га каквој било заблуди основано овакво констатовање поротника, не зна се због чега и зашто констатује, да је прво учињено убиство, па тек после да су оптуженици напустили украдену стоку. За основицу оваквог свог констатовања, Касациони Суд не позива се ни на каква истрагом утврђена факта, већ негативно то изводи по томе, што вели: »ничим није потврђена одбрана оптужених да су они овце пустили пре него што је оптужени на њих пуцао нити јој се према њиховом доказаном поступку може вера поклонити.«

Шта све ово значи?

Касациони Суд, пи више ни мање, узео је на себе улогу поротника; он не поклања поверење одбрани оптужених и ако су то већ учинили поротници; он негира фактичко стање, утврђено констатовањем поротника и констатује ново и т. д. Све је ово по све погрешно и премаша делокруг рада Касационог Суда.

в) Пресуда поротног суда од 27. марта 1906. год. Бр 6182.

У овој пресуди исправљена је она погрешка, која се односи на квалификацију казних дела од стране поротника и тако је потпуно задовољен први део примедба Касационог суда № 1645.

Други, погрешни део примедба Касационог Суда није истина задовољен овом пресудом, јер како се из противразлога види, суд је сматрао да Касациони Суд нема ни права да му чини примедбе на фактичку страну пресуде. Природно је да при оваквом гледишту потпуно отпада резонување Касац. Суда да стоји »разбојништво«, кад се такав резон оснива само

на оним фактима, која је у ствари поставио Касациони Суд а то констатоване нису усвојили надлежни поротници. Стога је државни суд поново овом пресудом осудио оптужене за опасну крађу стоке а ослободио их за убиство.

С процесуалне стране, ми ипак овде примећујемо да је погрешно првостепени суд, што није одмах по § 279 крив. суд. поступка дао противразлоге на поменути други део примедба Касац. суда, кад је већ налазио да је исти погрешан, јер је то и могао и требао да учини,²⁾ ма да ми сматрамо да услед недавања ових противразлога, одмах, поротни суд није био дефинитивно обвезан, да прими оно груписање и констатовање факата, за које је по поновној оцени нашао да не стоји. Ну, о овоме ће бити говора и у доцнијем делу овога написа.

г) Друге примедбе II. одељења Касационог суда од 2. V. 1906. год. № 4768. Ове су примедбе такође погрешне. Њима се замера суду што се поротници нису задржали само на констатацији карактерних знакова дела разбојништва, као и на оцени кривичне одговорности оптужених за дело разбојништва, кад је, вели, суд, прве примедбе Касационог суда усвојио.

Као што је већ напоменуто, овај резон не стоји.

Поротни суд у свему је поступио по усвојеним примедбама Касационог суда; он је изоставио сваку квалификацију казних радњи и задржао се само на опису карактерних знакова једне и друге казним радње све те знаке ценећи и исказујући по својој савести. Тако је поротни суд утврдио да је првој радњи мотив користољубље, а другој да основ лежи у нужној одбрани живота од стране опт. Лазара. Да ли сада ове две радње дају једну правну целину, један сложени деликт, или не, то по другом одсеку чл. 27. зак. о пороти припада оцени државних судија, или свакојако и по изричном тексту овога закона: та се квалификација од стране државних судија има да утврди према оним збијима и околностима, које су по укупном закључењу поротника нађене да постоје.

Шта су сада могле државне судије да чине?

Ништа друго него да оквалификују деликт искључиво према оним знацима, које су им констатовали поротници и оне су то добро и учиниле. По ономе констатовању и из њега изведеноме резону, што га је учинило одељење Касационог суда, државне судије нису ни смеле ни могле извршити квалификацију дела и тако оне су онако поступиле како су и требале да поступе.

Ми питамо овде, какав је се дручији вердикт могао изискати од поротника, кад је једино овакав тачан и исправан према ономе фактичком стању, које по-

²⁾ У пракси наших судова има већ доста случајева, да се од стране нижега суда учине противразлози само на један део примедба. Тада се пред општом седницом цени важност примедба само у толико, у колико су оне оспорене, а остали део примедба, као усвојен, остаје у сваком случају обавезан за нижи суд по §. 277. крив. суд. пост.

¹⁾ Види пресуду № 1063.

ротници налазе да стоји и које никаквим стварним разлозима од стране Касац. Суда није обеснажено. (н. пр. постојећом заблудом поротника у фактима и т. д.).

Може ли се поротницима ставити у дужност да гласају: да је убиство погинулога Јована учињено у цели да лопови одрже покрају, а не једино у цели одбране живота опт. Лазара, кад они то тако не налазе?

Могу ли се примедбама поротници обвезивати да констатују: да ли лопови нису били пустили украдену стоку убијенога пре убиства, кад они веле да је то било и кад Касациони Суд не помиње никаква нова, поротницима непозната факта, нити наводи да су икоја факта поротници пропустили да цене или у чему је њихово констатовање производ фактичке заблуде?

Ми налазимо да све ово не може да буде и означене примедбе Касац. Суда сматрамо као погрешне и закону противне.

У осталом ове су примедбе погрешне и по томе, што и ако нема нарочитога прописа очевидно је и само се по себи разуме, да и поред постојећих примедба Касационога Суда, које обвезују државне судије по § 277. крив. суд. поступка, поротници и по самој природи свога суверенога положаја и по позитивним одредбама чл. 27. и 30. зак. о пороти имају право да констатују факта и изричу свој вердикт, по своме слободном уверењу, а никако по резонима ревизионога суда.

И са овога битнога разлога Касациони Суд требао је оснажити ову другу судску пресуду, а није требао чинити поновне примедбе.³⁾

д) *Противразлози ирвостеи. суда од 15 V. 906. год. № 9252.*

Из свега до сада изложенога, види се, да ми сматрамо судске противразлоге за умесне и правилне, а не мислимо се овде поново упуштати у излагање тога, шта би све требало ови противразлози да садрже, пошто се то види из досадашњег нашег разлагања.

Напоменућемо овде још и то, да ми држимо да је Општа Седница Касационог Суда одржала погрешне примедбе свога одељења, вероватно с обзиром на пропис § 277. крив. суд. пост., са разлога што нижи суд није дао противразлоге на прве примедбе одељења, већ их је усвојио, услед чега су, по овоме закону, усвојене примедбе постале за нижи суд обавезне.

Ово би у осталом било тачно, да није случај поротнога суђења, за које важи резон, који смо овде у одсеку под г) изнели.

При закључку нека нам је допуштено да овде нарочито утврдимо да је од нас далеко свака помисао, да овим нашим излагањем створимо какво рђаво мишљење о раду нашег највишег суда у опште, и посебице о раду поштоване г.г. судија II

³⁾ Како су према изложеноме оптуженици у овоме процесу неправилно осуђени за «разбојништво», држимо да би их, по издржању казне за крађу, према првој поротној пресуди, требало предложити за помиловање.

одељења; не, тежња је наша да публиковањем и критиком судске расправе овога процеса, по могућству допринесемо правичноме вршењу правосуђа и надамо се да ће се овоме нашем скромном напису признати ова добра намера, коју смо ми збиља и имали. Што се пак тиче учињене судске погрешке, при расправи овога процеса, то никога не треба ни мало да буни, јер се сличне погрешке дешавају и код судова много културнијих народа, нити једна оваква грешка може бити мерило за опште стање правосуђа и правилност рада ревизионога суда.

з) *Разматрање у општој седници Касационога Суда.*

По § 16. зак. о устр. Касац. Суда у Општој седници разматрају се (сем других ствари) они предмети кривични и грађански по којима нижи судови не би усвојили примедбе одељења Касационога Суда.

Сам начин рада, на који ће се ови предмети ту разматрати није овим законом детаљније одређен, већ то, према томе, као интерна ствар, подлежи оцени председника Касационога Суда. Тако по § 27. овога закона: «председник може кад за потребно нађе, појединим судијама дати на разматрање поједине предмете, које ће они у заседању реферисати.» Ова је одредба потпуно на своме месту, а да је она добра, најбоље сведочи то, што се госп. председник Касационога Суда увек користи њоме. По овако усвојеној пракси увек по један од г.г. судија одељења, које је учинило спорне примедбе, одређује се од госп. председника за референта по дотичном предмету. Он тај предмет пажљиво прочита и реферире у општој седници, но ипак се у седници и сва потребна акта читају и цео предмет претреса, као што то по пом. § 27. овог закона и треба да буде.

Ово је истина унутарња ствар самога Касационога Суда, али је она ипак од општега интереса, јер нема сумње, да од доброга решавања у општој седници највишег суда, зависи у многоме и добро правосуђе земље.

С тога нека нам је допуштено, да овде учинимо извесне кратке напомене, ма да иначе ми држимо да се према садањем стању послова у Касациономе Суду, и у квалитативном и у квантитативном погледу, може само честитати поштованим представницима нашег највишег суда.

Ево шта ми сматрамо, да би се одмах и без измене закона о устр. Касац. Суда, у овоме погледу могло и требало да учини:

а) Да се предмети увек дају на реферисање једноме од г.г. судија кога другог одељења, а не онога, које је предмет већ разматрало и учинило оспорене примедбе. Овим би се постигло то, да би референт пред општом седницом био трећа личност, јер он не би био ангажован ни за примедбе ни за противразлоге. На овај начин избегла би се та незгода, (и ако хоћете мала неправда за ниже судове) која сада постоји, да је референт Опште Седнице увек за примедбе одељења, услед чега противразлози још више губе од вероватноће, да буду у општој седници

усвојени. У осталом сама ствар добила би још и тиме, што би у општој седници поред оних пет судија, који су већ упознати с предметом, још и референт био с њиме упознат, што свакојако може само допринети доброме решењу ствари.

б) Да се Опште Седнице одређују стално у извесне у напред одређене дане и да се сви предмети, који ће ту на разматрање доћи, бар на 2—3 дана председник стави на расположење свима судијама Касационога Суда, како би се све судије, које би то хтеле, могле упознати с предметима и евентуално до Опште Седнице спремити се за правничку дискусију и решење спорних предмета.

СМРТНЕ И ТЕЛЕСНЕ КАЗНЕ

по старом српском законодавству

(НАСТАВАК)

За време средњег века ова казна ослепљења употребљавана је и против других криваца, могло би се рећи против политичких криваца или против претендата на престо. Поменули смо, да се казна ослепљења примењивала још у старом веку у Персији на кривцима. Сад да поменемо да предање казује: да су владоци своје синове или друга лица, од којих су се бојали да их не збаце с престола, слепили и тиме су их чинили неспособним за владање. Исто тако и у старој Грчкој власници су ослепљивали она лица, за која су држали да хоће да им отму владу, да би их тиме учинили неподобним за владање. Тај обичај ослепљења претендата на престо из Персије и из Грчке прешао је доције и у Византију. Ослепљење лица, која су, било по положају било по сродничким, везама могли доћи на престо, вршено је доиста често у Византији. Примера ради навешћу овде да је цар Константин VI ослепио свога највернијег слугу Алексија, заповедника јерменске војске, који је могао као војсковођа бити опасан. Мајка Константина, Ирина, исто тако ослепила је сина Константина Копронима, Нићифора (792), због тога, што је био опасан да не отме царски престо, а жељна власти она најпосле ослепи и својега сина цара Константина VI (797) само да би дошла на престо. Тај обичај прешао је из Византије јужним Словенима. Тако видимо да је бугарски цар Асен II, победивши епирскога цара Тодора 1230 год, *ослепио га*. Краљ Милутин ослепио је свјега сина Стевана Дечанскога, што се овај бунио против њега. Кнез Лазар кад је победио жупана Николу Алтамановића ухватио га и предао га на чување своме сестрићу Стефану Мусићу, који му са знањем кнеза Лазара очи ископа и баца у манастир. Синове Ђурђа Бранковића ослепио је цар Мурат II. и т. д.

Најпосле ова казна вађења очију често је пута била извршивана као акт самовоље и освете, особито у средњем веку. Тако је Тома Прељубовић вадио очи неким својим противницима (Гласник XIV стр. 247 и 251). То су чинили и Турци према српским

хајдучима. Примера ради да наведем неки случај из народних песама. Тако у песми „Зидање Манасије“ пева се како је српски цар Стефан извадио очи Петру неимару, који је сазидао Раваницу, само за то, што је рекао: да би Манасија још лепша била да је било мермера камена и цареве ризнице и блага (Вук Караџић: Српске народне пјесме. Књ. VI. стр. 144 до 150). Други пример имамо у старом Вујадину, коме се Турци свете, те му пребијају и ноге и руке и ваде очи њему и његовим синовима. (Вук Караџић, Српске народне пјесме. Књига III. стр. 344 до 346). Исто тако имамо пример самовоље у вађењу очију и у песми: „Јован и дивски старјешина“, где мајка у договору са својим љубазником вади очи своје сину Јовану; а пример освете у песми: „Кадуна Хасан-аге Куне“, где опет жена, из освете, своје мужу вади очи.

6. Пребијање ногу и руку. — Ова казна такође је врло стара и састојала се у томе што су каквом буцом осакаћиване ноге у боковима (*lumbifragium*) или су просто пребијање голени (*crurifragium*). Или су пребијане и ноге и руке. Ова казна често је пута била акт самовоље господара према робовима као што је на пример господар из обести пребио ногу чувеном философу стојичару Епиктету. Осим тога овом казном кажњавани су у Риму они, који издају какву тајну, као што је цар Август казнио некаквога писара, што је за новац издао тајну царских писама. Често пута ова казна примењивана је да се мученици опросте мука и да што пре издахну, као што је, већ сваком познат, онај случај с оним двојцом разбојника, који су распети заједно с Исусом Христом.

Из наших старих споменика не види се, да ли је ова казна примењивана у старој српској држави. Али јој налазимо трага у народним песмама познијега времена, и сва је прилика да су је Турци собом донели са истока. У песми „Кадуна Асан-аге Куне“ имамо ово место:

А да видиш ускока Јована
Пушку пали цицаји шешану,
Па не бије Куну Асан-агу,
Но под Куном бијела лабуда
Лабуд паде, а Јован допаде
Па ухвати Куну Асан-агу,
Све га вуче а ногама туче,
Па му бјела савезала руке,
Све га бије дрвљем и камењем
Док му сломи и ноге и руке.

Исто тако леп пример пребијања ногу и руку имамо у песми: „стари Вујадин“, кад он говори својим синовима:

„О синови, моји соколови,
„Видите ли проклето Лијевно,
„Бе у њему бијели се кула?
„Онће ће нас бити и мучити:
„Пребијати и ноге и руке...“

Казне вршене по коси и по кожи.

1. Стрижење косе и браде. — Дуга и лепа коса, и бујна брада код старијих народа гледани су као особити природни накит и као одлика слободнога човека.

И као год што је по Градском закону одсецање косе и браде сматрано као казна и понижење, тако се гледало и у време Душаново. Истина, у Душановом Законику та се казна нигде не помиње, али и у време Душаново она је постојала како у Византији тако и у Србији. То се види из толико пута поменуте Синтагме Матије Властара. По овом законском зборнику та је казна примењивана у истим случајевима, у којима се примењивала и по Градском законику. По Синтагми Матије Властара имамо ове одредбе за стрижење косе:

1. „Онај, који се смења с девојком „отроковицом (робињом) спростанком саме те девојке, без знања родитеља одведеном, и ако хоће да је узме за жену а родитељи пристају, то да буде брак. Али ако ма којега лица родитеља не пристају, ако је онај богат, који је покварио девојку, да даде девојци једну литру злата; а ако је сиром, половину имања свога; а ако је са свим сиром да се бије и остриже (Начело „г“. састава, глава 15 последња алинија¹).

2. По Синтагми ова казна код бракомланика и прељубника долази комбинована са другим казнама: „Прељубници да се бију и острижу и нос да им се одсече; а они који су им помагали било саветом или чим другим у том нечасном послу, да буду бијени и острижени и да се пошљу у заточење (Начело „м. састава, Глав 3. четврта алинеја).²“

Ова казна комбинована с другим примењивана је и на оне, који би мрцину или удављену продавали или јели. За такве по Синтагми наређује се да буду бијени, да им се имање разграби и „острижењем да обезчестити, и всегдшњим атланијем да осуждајте се“. Онај кнез који ову казну не би извршио да се казни са 10 литара злата (начело „п. састава, Глава 6. последња алинеја).

2. Жигосање. — Жигосање такође је казна врло стара. По Светом Писму и Бог је жигосао Каина, да га сваки позна. Римљани су робовима бегунцима ударали жиг да се зна да је беглао (*f. fuga*). Исто тако Римљани су угоревали жиг на челу, доповима *F* (*fur* — лопов, крадљивац) и клеветницима с (*calumniator* — клеветник). Ударањем жига на чело хтело се да се обележи сваки, који је опасан по друштво. У исто време то је био знак стида и срамоте. Хинези су жигосали лопове, кад их први пут ухвате, по рамену; али ако се ухвате и по други пут, тада им је жиг ударан на чело. Атињани су жигосали своје војнике па и војводе кад се нису показали довољно храбри. Та казна била је позната и код старих азијских народа и код Египћана. Постојало је жигосање код Бирманаца у Индији, код Јапанаца (на руци и челу), код Мађара, код Германаца, код Француза и т. д. Постојало је и код Византијана.

У Душановим Законику налази се само један члан, који говори о жигосању, и

¹ Т. Флоринскога. Памятника законодательной деятельности Душана. Киевъ 1888. Прилози стр. 165.

² На истом месту. Стр. 186.

то је чл. 10., који данашњим језиком гласи:

„И ако се деси да какав јеретик живи међу хришћанима, да се жигосе по образу и да се протера, и ако би се нашао ко год, да га крије, и он да се жигосе“.

3. Осмудити или опалити. — И ова врста казне била је доста раширена у средњем веку. Душанов Законик предвиђа је у неколико случајева. Она је комбинована с којом другом врстом казни, нпр. новчаном казном. Тако чл. 25. наређује: „Ако себар опсује властелина, да плати 100 перпера и да се осмуди (опали)“. У чл. 69 налази се заповест, којим се забрањује сабор или скупштина себара; а онај, који би себре скупио на скупштину, кажњаван је поред тога што су му осецане уши и тиме, што је опален испод очију. Исто тако Душанов Законик наређује да се осмуди меронах, ако побегне од својега господара, уз то још да му се нос распори и да се врати господару (чл. 201).

(наставиће се)

Миленко Вукићевић.

ПОЛИЦИЈСКИ НАДЗОР

Са полицијским надзором, као споредном казном која се од главних казни разликује, у главном, својом превентивном акцијом, сусрећемо се први пут у нашем законодавству 1863. год. у допунама Казненог Закона од 20. марта исте године. За сигурност оног времена веома је карактеристично, што је предлог о завођењу полицијског надзора потекао од саме Народне Скупштине, заједно са предлогом о поштравању казне за хајдуковања, разбојништва и крађе у поврату.

На свом X. састанку од 16. августа 1861. год. тако звана Св. Преображенска скупштина, а на предлог огромног броја посланика, изјавила је жељу да се „за казнење допова јошт ово узакони:

а) за знатне поаре у повтореним случајевима (поврату) казни смрти;

б) да судови могу осуђивати по околностима, по којима се даје закључити, да је казнимо дело учинило баш оно лице, против кога се те околности показују, а нико други;

в) да се усвоји надзор *Полицајни*, који ће ближа опредељења своја у Криминалном поступку наћи, и најпосле

г) да се по могућству подижу уредне и целисходне апсане, при чему да се Правитељство и за морално усавршење апсеника постара¹).

Одазивајући се овим скупштинским жељама, тадањи министар правде пок. Рајко Лешјанин поднео је 10. децембра 1862. год. Државном Савету предлог ове садржине:

„Поводом тим, што су се од једне године на овамо крађе и поаре почеле знатно код нас умножавати, и све чешћа насиља

¹ Српске Новине за 1861. год. Бр. 117.

нарочито у неким крајевима, и са самим убиством скопчана, чинити, а у најновије време почеле су се и знатне паљевине чинити, у следству чега могле су се честе тужбе у народу чути, да се спрам овога рода злочинаца врло благо поступа, те се она умножавају — Правитељство Његове Светлости морало се побринути о сходним мерама како да се ова зла предупредује и даље нераспростиру.

При расуђивању о овим предметима нашло се прво, да су спрам наши околности и поњатију нашег народа и саме казни у казнителном закону за нека од ови злочинства прописане врло благе, а нарочито спрам постојеће системе наши заведења, у којима се ове казне издржавају, и по томе да би ове стројима заменути требало.

Друго, да су начин и средства за истраживање ови и подобни злочинства врло недостаточни, кад се зна, да у једном срезу од толико община, средски старешина са својим писаром и три пандура поред кметова целу полицајну сигурност обдржавати мора, поред толики други дужности свакога рода, тако, да се у напред може рећи, да је често физично немогуће све са успехом и као што треба извршивати, а нарочито кад се узме у призрење раштрканост наши села и кућа онда се ова немогућност на први поглед увидети може без сваки други доказа.

Ако се дакле хоће да истражујуће власти при хватању и откривању наведених злочинства са већим успехом радити могу, морају им се и нека већа средства и разрешеније руке дати, те да то учине.

Даље нашло се за нужно да се за оне, који поменути злочинства учине, и по издржаној казни за неко време надзор води, док не би и у слободи доказао, да се заиста поправио и да се више нема узрока о његовом поштењу сумњати.

Будући се зна, да ова зла највише проистичу из нерадног живота и левенствовања, тако је правитељство Његове Светлости нашло за потребно, да се неке мере и противу овакових лица пропишу²⁾.

Предлог овај, у неколико измењен у оном његовом делу који се односио на истражне власти, поновљен је 14. марта 1863. год. Овом приликом уз њега је приложен и статистички преглед казних дела за 1858, 1859, 1860, 1861, и 1862. год., из кога се види, да су судови у означеном периоду времена пресудили:

	год. 1858	год. 1859	год. 1860	год. 1861	год. 1862
Убиства	133	102	89	110	134
Тровања	—	—	—	9	6
Детубиства	2	5	6	3	19
Хајдуковања и разбојниш.	—	—	—	9	6
Крађа и утаја	436	468	513	814	804
Паљевина	25	20	15	26	23
Прављења лажног новца	—	—	—	6	7
Лажних банкротстава	—	—	—	4	7
Превара	74	93	85	186	168
Фалсификовања исправа	10	15	8	22	33
Порицања обвезе	—	—	—	4	5
Блудочинства	6	9	19	18	21
Силована	15	18	13	13	12
Родоскрвњења	11	21	14	17	12
Скотолоштва	37	28	16	17	19
Противприродног блуда	9	5	6	15	2

²⁾ Државна Архива — акти Државног Савета, Бр. 569|1862. год.

Код оваквог наглог увећавања криминалитета у земљи, одлуке Св. Преображенске Скупштине о поштравању казне и увођењу полицијског надзора, који се у ово време употребљавао готово у свима напредним државама, потпуно су појмљиве и умесне. Али има нешто у овим одлукама, што служи на част њиховим творцима и даје несумњивог доказа о њиховим здравим и правилним погледима на циљ казне, а то је жеља „да се правитељство и за морално усавршење лисеника постара.“ На велику жалост, да не речемо срамоту, ова жеља Св. Преображенске Скупштине није ни до данас остварена, нити ће се, судећи по свему, још за дуго остварити. Овакви какви су данас, наши казнени заводи пре морално упропашћују но што поправљају....

* * *

Предлог министра правде о допунама Казненог Закона, с којим се Државни Савет у свему сложио, постао је законом 20 марта 1863 год.

Поред установљења полицијског надзора, новим допунама била је прописана казна смрти за разбојништва (§§ 240, 241 и 242¹⁾), паљевине (§ 295) и крађе у стицају и поврату (§ 223); установљене су казне за фалсификовање облигација (§ 148 тач. 5) и беспослицење (342 а); измењане су одредбе о јавном батинању (§ 32), иступним крађама, преварама и утајама у стицају (§ 323) и застарењу ових дела (§ 396).

Суштина нових законских прописа у погледу полицијског надзора била је у овоме:

1. Полицијски надзор може се *досудити* само као *споредна* казна, уз друге *главне* казне, и за дела у закону изрично поменути: хајдуковања, разбојништва, паљевине, јатаковања и крађе. — §§ 37 б, 38, 38 а. и 320 б. Казненог Закона.

2. За досуђивање полицијског надзора надлежне су и судске и полицијске власти: прве само у случајевима крађа (§ 320 б) а друге за све остале случајеве; општински судови нису за ово били надлежни.

3. Полицијски надзор не може се дозудити за време дуже од пет година нити крађе од 4 месеца (§§ 37 в. и 320 а).

4. Циљ је полицијског надзора да личностима, којима је досуђен, т. ј. бив. осуђеницима за хајдуковање, крађе, разбојништва, јатаковања и паљевине спречи поновно вршење казних дела, те су с тога сва ова лица, по изласку са осуде, обавезна:

а) да се без знања надлежне полицијске власти или надлежног кмета не удаљују из атара села или вароши у којој живе, и

б) да ноћивају тамо где им полицијска власт одреди, или да се не смеју ноћу, за време које им полицијска власт одреди, удаљавати из свог обиталишта.

Поред овога, личностима на надзор полицијски осуђеним може се у свако

¹⁾ Видети закон о изменама и допунама Казненог Закона од 13 маја 1902 год.

доба претрести стан по наређењу полицијске власти или месног кмета (§ 37 а).

5. Поред полицијског надзора који се досуђује пресудом, постоји још један као последица *административног решења* окружне полицијске власти. Док је за досуђивање првог потребно констатовање кривичне одговорности дотичног лица и осуда за дела о којима је реч у наведеним законским прописима, дотле је за ову другу врсту полицијског надзора довољна и сама сумња, да неко ова дела чини (§ 391 б).

6. Одређено време полицијског надзора почиње тећи од дана издржане или опроштене казне (§ 37 в.) и најзад

7. За намерно избегавање досуђеног полицијског надзора, осуђена лица подлеже казни из § 328 тач. 6-те Казненог Закона.

Види се јасно из изложеног, да је законодавац обратио озбиљну пажњу полицијским надзору, а колике су користи од њега очекиване, нека за доказ послуже ове речи из извештаја министра унутрашњих дела, поднетог Народној Скупштини 1864 године:

„Тако се опет показала потреба, да се гдекоји прописи закона поштре, и то је учињено новим изменама и допунама Казненог закона. Особито као *полезно* морамо сматрати *полицајни надзор*, који *ће* *лоповима* *јако* *отежати* *прилику*, да се *крађи* *одају*. За сад нису још потпуне одовуд користи, јер је закон издан 20 марта 1863 год., *но* *имамо* *надежду*, да *ће* *ова* *наређења* *све* *више* *успешно* *дејствовати*.“²⁾

(наставиће се)

ПОУКЕ И УПУТИ

Један случај из тач. 2. чл. 96. закона о општинама.

Стојан К. Ђорђевић, кафеџија и одборник општине параћинске, молио је општински суд, да му се на одборничку дужност уважи оставка. Као разлог навео је: да ће по извесном послу бити дуже времена ван места становања.

Ова молба изнета је пред општински одбор, који је донео одлуку: да се оставка уважи. Али кад је ова одлука одборска послата надзорној власти, она ју је задржала од извршења као противну пропису чл. 75. закона о општинама, јер дотични одборник није одслужио две године, а није наступио ни случај из чл. 22. закона о општинама.

По изјављеној жалби. Државни Савет, одлуком својом од 30. августа 1907. год. Бр. 5609 поништио је решење надзорне власти са ових разлога:

Чл. 75. закона о општинама говори о уважењу оставке у случајевима, предвиђеним чл. 32. истог закона. Али овде није тај случај већ случај из чл. 96. тач. 2. поменутог закона, који у опште даје право

²⁾ Протокол редовне Народне Скупштине за 1864 год., стр. 45.

одбору општинском, да решава о оставкама општинских часника, те према томе кад је одбор нашао да има разлога да поднету оставку уважи, имао је на то право без обзира, да ли је одборник, који подноси оставку, одслужио рок или не.

Полицијска власт није надлежна да цени важност уговора и уговорних одредаба, кад наступи спорно питање о праву на државину извесног имања, већ има да одржи постојеће стање, док слабија страна судским путем не докаже своје право.

Андрија Томић, трговац из Јагодине, 5. маја 1905. године престао је начелнику среза деспотовачког: да је још 16. октобра 1903. године, на јавној лицитацији, узео од Управе Фондова под закуп за пет година непокретно имање општине вел. поповићке; да је унапред положио за то 726. дин., и да се на тај начин има сматрати као господар закупног добра за пет година, — али да га општина узнемирава у уживању закупног имања и не да му, да исто обрађује, — па је молио, да полицијска власт предузме кораке, те да га општина не узнемирава у уживању закупног имања.

Среска власт, као чувар јавне, личне и имовне безбедности, прибавила је потребна извешћа од општине вел. поповићке, која је изјавила: да је цео дуг њен Управи Фондова исплаћен од српске државе, те према томе свака даља обавеза њена према Управи отпада, па следствено и закуп, који је као залога Управи служио; сем тога, да је се у новој обавези, коју је општина издала српској држави, обавезала, да овај дуг српској држави годишње плаћа приходом од општинске утрине, а у колико не буде достизало да плаћа општинским прирезом, — па је молила, да се у своје имовинском праву не узнемирава од никога.

Да би се утврдило још и то, да ли је Управа Фондова са преносом дуга на државу пренела и уговорни закуп, полиц. власт је о томе прибавила извешћа од Управе и државе, и Управа је изјавила: да јој општина вел. поповићка не дугује ништа више, јер је Управино потраживање стављено држави на терет а по престанку државе; а Министарство Финансија, у име државе изјавило је: да је држава као поверилац општине вел. поповићке ступила у сва права која је имала Управа Фондова; даље, да држава има право истиснути садањег закупца из закупног добра и ово уступити другом лицу под нов закуп, на основу тога, што је општина исплатила цео свој дуг Управи Фондова, те је услед тога Управа била дужна да имање, чији су јој приходи служили за измирење њенога потраживања, поврати слободно општини, која је опет власна уступити ово имање држави на руковање и прибирање прихода са истога, те према свему овоме, да је уговор, по коме је закупца Томић држао под закуп поменуто имање, раскинут, а он — закупца — ако налази, да је раскинућем овог уговора оштећен може оштету тра-

жити од Управе Фондова, а ни у ком случају од државе.

На основу овога, што држава није примила и уговорни закуп Управе Фондова, власт среза деспотовачког решењем својим од 22. јуна 1905. године Бр. 8215. известила је закупца Томића, да му не може дати задовољења, а ако налази, да је раскинућем овог уговора оштећен, може оштету тражити од Управе Фондова, ако хоће и успеху се нада, а у исто време саопштила му, да општину вел. поповићку у своје имовинском праву не сме узнемиравати.

Ово решење одобрило је начелство округа моравског, а решење овога Министар Унутрашњих дела.

По изјављеној жалби, Државни Савет одлуком својом од 30. августа 1906. године № 5587. поништио је ожалбено решење Министарства са ових разлога:

Као што се види из решења начелника среза деспотовачког од 22. јуна 1905. године Бр. 8215., и писма суда општине вел. поповићке од 7. маја исте године Бр. 876., општина се задужила Управи Фондова 59061.50 дин. у злату, и за гаранцију тога примања уступила јој своју утрину, и друга имања, да се приходом од њега наплаћује. То је имање по гласу уверења од 1. јуна 1904. године Бр. 1320. Јагодинског филијала Управе Фондова на јавној лицитацији 16. октобра 1903. године дато под закуп жалиоцу Томићу за пет година, рачунајући од 1. новембра 1904. године по 2500. дин. годишње, и Томић је, као што се види из признанице филијала од 17. јануара 1905. године ПБр. 8407., која је исписана у продужењу горњег уверења, положио 726. дин. на име закупне цене за време од 1. новембра 1904. године до 1. маја 1905. године.

Доцније, као што се види из поменутога писма општине вел. поповићке Бр. 876., и писма Министара Финансија од 21. јуна 1905. године ДРБр. 10712., држава српска исплатила је тај дуг Управи Фондова под условом, да јој општина исплаћује тај дуг приходом од тога имања, а у колико не достигне прирезом.

Општина је одмах после тога стала на пут Томићу да ужива закупно имање, у чему је и држава помаже, налазећи, да је тиме, што је дуг Управи Фондова плаћен, уговор о закупу раскинут, да је држава као поверилац ступила у сва права, која је имала Управа Фондова, и да има права досадањег закупца из закупног добра истиснути, и исто уступити другоме под нов закуп, јер је Управа била дужна да имање, кад јој је дуг плаћен, поврати општини, која је власна уступити га држави на руковање и прибирање прихода. И кад је жалилац тражио заштите од српске власти, да га општина уживању не узнемирује, она га је предњим решењем, усвојивши разлоге општине и државе, одбила, и упутила да путем спора тражи накнаду штете од Управе Фондова, које је решење одобрено од начелства окружног и Министара.

Питање је овде спорно, да ли је тиме, што је држава постала поверилац оп-

штине, место Управе Фондова, уговор о закупу са Томићем раскинут. За расправу тога питања по чл. 146. Устава једино су надлежни судови, али је полицијска власт, која је, по чл. 6. закона о уређењу округа и срезова, дужна да се стара о одржању јавног реда и личне и имовне безбедности, надлежна, да расправи најпре питање о државини спорног имања до свршетка спора код суда, па јачу страну у праву остави у државини, а слабију страну на спор да упути.

Држава је истина исплатом дуга Управи Фондова по § 867. грађанског закона постала поверилац општине, и као пријемник ступила у сва права Управе, али је жалилац Томић много раније задобио право закупа са утврђеним роком, по §§ 677. и 699. поменутог закона и као савесац држалац по § 223. истог закона може се истиснути из закупног имања само судском пресудом, те се са тога и појављује јачи у праву од државе и општине.

Неисправно су у Министарском решењу на овај случај примењени прописи §§ 882. и 325. грађанског закона, по којима обавеза и залога престаје кад се дуг плати. Обавеза општине није угашена, јер она дугује држави место Управи Фондова, и дуг постоји заједно са залогом, која је дата под закуп.

За расправу питања, да ли је уговор о томе закупу раскинут тиме, што је првом повериоцу Управи Фондова дуг плаћен, или вреди и према другом повериоцу држави као пријемнику, као што је напред казано, надлежни су судови, а не полицијске власти, јер овде није случај § 704. грађанског закона, нити могу држава и општина, законим путем заснован приватно-правни однос, саме, без судске пресуде, раскидати, те с тога је и полицијска власт дужна била жалиоцу Томићу да даде заштите и одржи га у државини закупног добра до судске расправе, а државу и општину, као слабије у праву, по § 466. грађанског судског поступка, да упути на спор суду, ако хоће и успеху се надају.

Са наведенога. Државни Савет нашао је, да се Министар Унутрашњих Дела тиме, што је одобрио решење начелства окружног, којим је одобрено решење начелника среза деспотовачког, ненадлежно упустио у расправу питања, које спада у надлежност судску.

Један случај о сукобу око надлежности између начелства окружног и окружног одбора, по закону о уређењу округа и срезова.

Окружни одбор округа ужичког на седници од 1. фебруара 1906. године, решавајући питање о повраћају у службу једног чувара пута, тврдио је, да чуваре путова поставља, па према томе и отпушта само окружни одбор, на основу тач. 6. чл. 108. закона о уређењу округа и срезова.

Окружно начелство у свом решењу од 4. фебруара 1906. године ГБр. 158. нашло је, да тиме, што је окружна скупштина

одредила плату свега за четири чувара, баш по тач. 6. чл. 108. поменутог закона, није одбор надлежан, да решава о постављању истих, у толико пре што је по правилима путарске службе, прописаним од Министра грађевина, 4. јануара 1903. године, надлежно само окружно начелство. С тога је начелство ово спорно питање о надлежности доставило Министру унутрашњих дела, а он га писмом својим од 15. марта 1906. год. ПБр. 5296. спровео на оцену и решење Државном Савету.

Државни Савет нашао је, да је у спорном питању надлежан окружни одбор са ових разлога:

Тачком 6. чл. 108. закона о уређењу округа и срезова, која гласи: „Поставља и отпушта оне окружне службенике и служитеље, чије постављање и отпуштање окружна скупштина није задржала за себе,“ — законодавац је јасно поставио као правило да постављање и отпуштање окружних служитеља пада у надлежност једино окружног одбора са тим јединим изузетком, што окружна скупштина за неке служитеље то право задржава за себе.

Па када је то изузетак, онда у сваком појављеном случају окружна скупштина мора изрично одредити и означити које ће служитеље она постављати.

У овом случају тај изузетак не постоји, нити има такве одлуке скупштине, а одлука њена о одобравању буџета, донета у смислу чл. 128. поменутог закона, са напред неведених разлога, не може представљати изузетни случај тач. 6. чл. 108. закона о уређењу округа и срезова од 18. марта 1905. године.

С тога је Државни Савет, на основу чл. 114. закона о уређењу округа и срезова, решио, да је у појављеном спорном питању о надлежности за постављање чувара пута надлежан окружни одбор.

Надзорна власт може задржати од извршења одлуке општинског суда и одбора само у року предвиђеном у чл. 152. закона о општинама.

Пресудом суда општине лозничке од 20. фебруара 1906. године Бр. 926. осуђено је извесно лице да плати општини аренду за продају пресне рибе.

Противу те пресуде осуђени је изјавио жалбу начелнику среза јадранског. Та жалба примљена је и заведена у средској канцеларији 7. марта 1906. године, али је средска власт тек 26. априла исте године по њој донела решење, којим је поменуто пресуду задржала од извршења.

По изјављеној жалби општинског пуномоћника, Државни Савет поништио је решење надзорне власти с тога, што своје решење надзорна власт није донела у року који предвиђа чл. 152. закона о општинама, већ после 49 дана, услед чега је и пресуда општинског суда постала извршна.

Одлука Државног Савета од 30. августа 1906. године № 5610.

Жалбе, које окружни одбори изјављују Државном Савету на решења Министра унутрашњих дела, којима су одобрене одлуке окружних начелстава о задржању од извршења одлука одборских, имају се подносити на начин, прописан у чл. 49. закона о пословном реду у Државном Савету.

Окружни одбор округа чачанског 25. јануара 1906. године донео је поред осталих и одлуку: да се из окружне службе отпусти надзорник ибарског пута, кога округ плаћа.

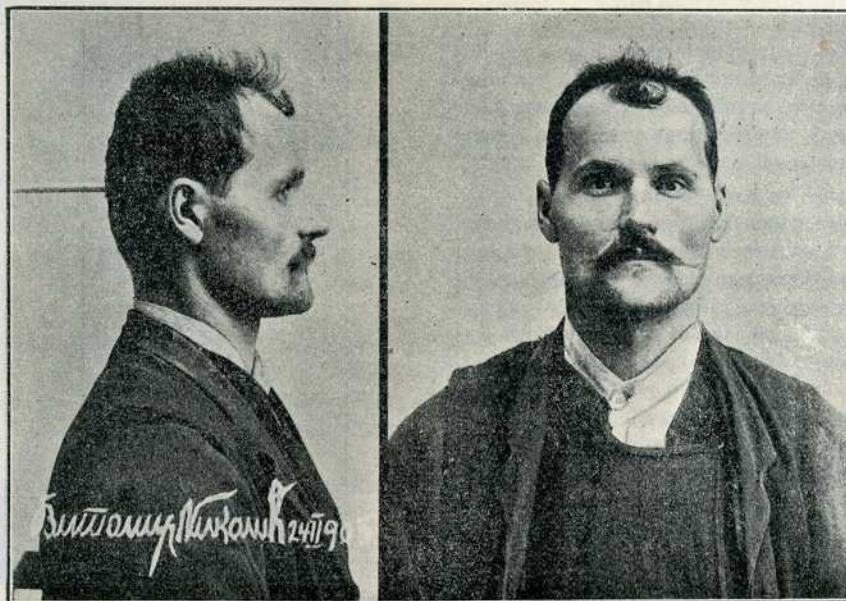
Начелник окружни решењем својим од 28. истог месеца Бр. 949. задржао је од извршења ову одлуку. То решење окружног начелника одобрио је и Министар унутрашњих дела.

Незадовољан овим решењем, окружни одбор изјавио је жалбу Државном Савету, и исту са свима актима послао Министру унутрашњих дела, с молбом, да се, у смислу прописа чл. 113. и 114. закона о уређењу округа и срезова, пошаљу државном Савету на оцену и решење.

Како је ова жалба изјављена у смислу чл. 113. закона о уређењу округа и срезова, који закон као специјалан није прописао и пут, којим ће се овакве жалбе подносити, то се има узети, да и за под-

нице у срезу ужичком, бив. двадесетогодишњи робијаш, дошао је кући свога брата Здравка Николића, земљод. онд., изазвао из куће свога синовца Ранисава, старог 24 године, тобож због неког посла, па га одвео изван куће на једно 200 метара, у један брезак, и ту га оштрицом секире убио. Мало за тим изазвао је из куће и Здравкову жену Виду, стару 50 год., и у једној шуми, на 300 метара од куће, убио је секиром; за тим је отишао у оближње село Рибашевину, од прилике један сат даљине, и из куће Вељка Пантића, изазвао свога брата Здравка, који је код Вељка радио, завео га иза једне шуме и ударно га оштрицом секире по рамену. У том је Здравко нагао да бежи, али га Витор појури, и ускоро га пристигне и оштрицом удари по потиљку те му без мало одсече главу, од чега је Здравко разуме се оног часа издануо. Витор се одмах по том са секиром врати кући Тихомира Јевтића, из Гостинице. Тихомир је човек од 40 година, сакат у обе ноге, и већ неколико година лежи у кревету. Кад је Витор изашао са осуде скоро годину дана био је у кући Тихомировој, но то га није задржало, да и њега не удари оштрицом секире и одсече му главу. Најзад је опет са секиром улетео у вајат Тихомиров, где је било двоје деце Тихомирове, Миленко од 9 и Јеленко од 7 година, те и њима одсече главе.

По извршеним убиствима Витор је све своје

ношај ових жалба вреди пропис чл. 49. закона о пословном реду у Државном Савету. Па како ова жалба није поднесена Савету ни непосредно ни преко поште, то је Државни Савет није ни узимао у оцену, него ју је, на основу чл. 22. свога пословника, одбацио као непрописним путем поднесеном.

Одлука од 24. марта 1906. године Бр. 2751. М. В.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

31. пр. м-ца између 7 и 8 часова пре подне Витомир — Витор — Николић, из Гости-

ствари, а и неке Тихомирове стрицао на ватру и изгорео, многе растурио и полукао, па се опет вратио у исти вајат, где је децу поклао, и леже на кревет.

Кад је председник дотичне општине са кметовима и више сељана стигао кући Тихомировој, затекли су Витора где лежи у кревету и држи бритву у руци, не давши никоме прићи све дотле док није стигао начелник среза ужичког са једним чиновником, око 4 часа по подне.

Витор је осуђиван за убиство на 20 год. робије; издржао је само 8 година. Сада се налази у рукама власти и дела потпуно признаје. Вели, да је брата, синовца, и снаху убио што су купили његово имање за 49:50 динара, па му га нису хтели уступити према ранијем договору. Тихомира и његову децу побио је за то, што је, вели, радио код њега скоро годину дана, па му према усменом уговору није хтео

пола имања преписати, нити пак зараду за то време платити. Изјавио је и то, да је имао намеру одузети себи живот, и да је се за то на два места бритвом повредио по трбуху. Какве су природе повреде, не може се још утврдити.

Да бисмо упознали читаоце са овим звером, износимо његову фотографију. Напомињемо и то, да се Витор налази у потпуно свесном стању и да се каје само за убиства деце.

ТРАЖЕ СЕ

Александра, сина Стојана Станковића, надничара из Крагујевца, нестало је пре кратког времена и до сада се не зна шта је с њиме. Александар је стар 12 година, у опште приномањаст, на десном образу има младеж. Начелство округа крагујевачког расписује тражење за несталим Александром, тражећи од свију власти извештај, који треба поднети с позивом на Бр. 13503.

Радивоја, сина Илије Јанковића, тежака из села Влашке у срезу космајском, тражи начелник среза космајског, коме га треба и упутити с позивом на Бр. 14149.

УВИЈЕН ХАЈДУК

По достави, коју је начелник округа ваљевског добио од поверљивог лица, отишао је начелник у планину јабланичку испод миљачког виси и ископао леш шестогодишњег хајдука **Томе Јевтића,** на означеном месту где је био закопан.

Извршена је секција леша, а помоћу људи, који су хајдука познавали, као и помоћу брата Томинога утврђено је несумњиво, да је леш заиста хајдука Томе, но између осталог и по томе, што је још пре 12 година добио на леђима једну рану приликом кријумчарења дувана. Ожиљак од ране и сада се јасно познаје. Лице Томино било је увијено у памучну мараму, да му не би непосредни додир са земљом поварио црте и друге карактерне знаке, по којима се може познати. На Томи је нађена сва хајдучка опрема: одело, реденик са 45 метака, а у близини где је закопан и пушка коју је увек собом носио.

ПОТЕРК

Филип Борђевић, финансијски стражар из Куштице у срезу нишавском, одговара код начелника среза нишавског за разбојништво и опасну крађу, али се налази у бегству. Филип је стар 25 година, омазен, округлог лица, црномањаст, малих зелених очију, црних бркова; на себи има плаву финансијску униформу или је у црном сукненом оделу, са опанкама на ногама. Нека га све полицијске и општинске власти најживље потраже и пронађеног стражарно упуте начелнику среза нишавског с позивом на денешу Бр. 10880.

Драгутин Јанић, бив. столар при управи сточарског завода у Добричеву, 31. пр. месеца побегао је из ходника начелства округа пожарвачког да би избегао одговорност због крађе.

Треба га свуда потражити, и пронађеног стражарно спровести овом начелству с позивом на акт Бр. 7761. УБр. 30705.

Живота Петровић, из Трстенице, бив. писар општине забрешке, одговара код начелника среза посавског округа ваљевског због крађе. Пошто је Живота у бегству, то се позивају све полицијске и општинске власти, да га у својим домаћима потраже и пронађеног стражарно спроведу средској власти у Обреновцу с позивом на акт Бр. 1145. УБр. 30715.

Војислав Тијанић, књиговеца са Цетиња, који је био у служби Друштва за потпомагање трговине и заната, пре неколико дана побегао је са Цетиња, пошто је проневерио 533 круне државног новца. Војислав је стар 28 година, средњег стаса, косе и бркова плавих, очију зелених. Црногорско министарство иностраних дела известило је депешом наше министарство иностраних дела, да је Војислав преко Сењске Реке отпутао за Србију. С тога се препоручује свима полицијским и општинским властима, да обрате строгу пажњу на његов долазак и у случају проналаска да га притворе, претресу и о томе извести Министарство унутрашњих дела с позивом на ПБр. 18845.

Михаило Радовановић — Ускоковић, коцкар из Бурађа у срезу златиборском, и други му коцкари: **Драгољуб Милојевић —**

Износещи фотографију Михаилову ради лакшега проналаска, Министарство Унутрашњих Дела препоручује свима полицијским и општинским властима, да за Михаилом најживље трагају и о резултату тражења, као и о томе, да ли су остала горе побројана лица извршила још где какво казниво дело, — извести начелника среза гружанског с позивом на Бр. 18420. — АБр. 901.

Петар Милутиновић, земљоделац из Салаша, среза и округа крајинског, који је био под истрагом и у притвору код средске власти због убиства своје жене, побегао је 5. т. м-ца из болнице за душевне болести у Београду, где се налазио на посматрању од 5. фебруара тек. год. Петар има 24 год., омазен је, црномањаст, на левом образу има белегу од ударца. За одбеглим Петром наређује се најживље трагање. Пронађеног треба стражарно спровести Управи болнице за душевне болести с позивом на акт Бр. 1650., или Управи града Београда с позивом на акт Бр. 32333.

Крађа стоке. Непознати крадљивац ноћу између 5. и 6. овог месеца украо је једног коња Мики Бити, сапунџији из Шапца. Коњ је матор 4 године, висок 160 см., млаке доратасте, у обе задње ноге путоногаст, има жиг „А и Б”. Наређује се свима полицијским и општинским властима да најживље трагају како за

„Јагодинче“, из Јагодине, **Љубомир Радовановић — Ускоковић,** из Ужица, **Станиша Ускоковић — Максимовић,** из Високе у срезу ариљском, за тим **Живко Капуњац,** кочијаш из Београда и **Милан Стојановић,** прекупац из Београда, — ноћу између 18. и 19. пр. м-ца на друму горњомилановачком код кафане Кутовске извршили су разбојништво над Милићем Милутиновићем, тежаком из Старага у срезу јасеничком округа крагујевачког. Сви именовани, сем Михаила Радовановића — Ускоковића похватани су у срезу беличком и спроведени начелнику среза гружанског, код кога се налазе у притвору и окуву.

Михаило је у бегству, стар је 28 година, висок 1-79 м., развијености обичне, очију плавих, смеђе косе, по лицу роав од богиња, на прсима за 10 см. испод леве сисе има брадавицу у величини пшеничнога зрна.

крадљивцем, тако и за покрађом, па о резултату трагања известите начелство окр. подринског с позивом на денешу Бр. 14400.

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА

У селу Зуцу, среза врачарског, код **Рајка Декића,** скитачког циганина, нађени су неки крадени коњи. Рајко је у бегству, али сва је прилика да му то није ни право име. Казивао је да је родом из Супске код Туприје; стар је 40 година, у опште плав, очију плавих, по лицу роав од богиња, у оделу је сукненом, на глави има шубару, а на ногама сарачке опанке. Начелник среза космајског, депешом Бр. 10739, моли све полицијске и општинске власти за тражење и извештај о овоме лицу.